

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Юридичний факультет

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан юридичного факультету

_____ д. ю. н. Бурдін В. М.
«___» _____ 2023 р.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти щодо підготовки
та написання курсових робіт

Автори:

Володимир БУРДІН, декан юридичного факультету, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри кримінального права та кримінології

Христина МОРЯК-ПРОТОПОПОВА, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри історії держави, права та політико-правових учень

Марта МОЧУЛЬСЬКА, заступник декана юридичного факультету, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри конституційного права

Віталій ЧОРНЕНЬКИЙ, заступник декана юридичного факультету, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри конституційного права

I. КУРСОВА РОБОТА, ЇЇ МЕТА ТА ЗАВДАННЯ

1.1. Курсова робота є одним з видів індивідуальних завдань творчого характеру, передбачених навчальною програмою першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

1.2. Курсова робота повинна містити глибоке теоретичне осмислення актуальної проблеми, аналіз чинного законодавства, судової практики та спеціальної літератури, а також власні пропозиції та рекомендації.

1.3. Метою курсової роботи є систематизація, закріплення та поглиблення теоретичних і практичних навиків аналізу та узагальнення, здобутих під час вивчення профільної дисципліни, а також застосування їх при вирішенні теоретичних чи прикладних проблем. У роботі мають знаходити відображення вміння самостійно опрацьовувати нормативно-правові акти, аналізувати існуючі наукові концепції та підходи, висловлювати власну позицію.

1.4. Основними завданнями курсової роботи є:

- вивчення, поглиблення та узагальнення теоретико-методологічних засад з обраного напрямку дослідження;

- проведення всебічного аналізу ситуації із застосуванням сучасного інструментарію;

- розробка та оцінка підходів до вирішення окреслених проблем;

- обґрунтування власних пропозицій.

1.5. Повнота й особливості реалізації цих завдань залежать від напрямку та обраного об'єкту дослідження.

1.6. Типові помилки при написанні та оформленні курсової роботи є наступними:

1.6.1. Зміст роботи не відповідає плану або не розкриває тему повністю чи її основну частину.

1.6.2. Автор не виявив самостійності.

1.6.3. Не зроблено аналізу нормативно-правових актів, актуальної спеціальної літератури з теми дослідження, використано нечинне законодавство.

1.6.4. У роботі немає посилань на першоджерела або вказані не ті, з яких запозичено матеріал.

1.6.5. Бібліографічний опис джерел у списку використаних джерел наведено довільно, без додержання вимог державного стандарту.

1.6.6. Обсяг та оформлення роботи не відповідають вимогам, вона виконана неохайно, з помилками.

1.7. Основними вимогами до написання курсової (контрольної) роботи є:

- не списувати текст із підручників, навчальних посібників, журнальних і газетних статей, електронних баз даних без осмислення і без посилання чи великими шматками;

- загальні питання повинні бути підкріплені та пояснені конкретними прикладами;

- робота повинна бути самостійним дослідженням, висвітлювати по-новому відомі факти;

- бажано, щоб робота була написана простою і доступною мовою.

II. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

2.1. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

2.1.1. самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

2.1.2. посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

2.1.3. дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

2.1.4. надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

2.2. Порушенням академічної доброчесності вважається:

2.2.1. академічний плагіат - оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

2.2.2. самоплагіат - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;

2.2.3. фабрикація - вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;

2.2.4. фальсифікація - свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;

2.2.5. обман - надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;

2.2.6. хабарництво - надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

2.2.7. вплив у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного (науково-педагогічного) працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання.

III. СТРУКТУРА, ЗМІСТ І ОБСЯГ КУРСОВОЇ РОБОТИ

3.1. Курсова робота як теоретико-прикладне дослідження повинна мати певну логіку побудови, послідовність і завершеність.

3.2. Курсова робота оформлюється відповідно до таких вимог:

3.2.1. курсова робота повинна мати титульну сторінку, зміст, вступ, розділи, висновки, список використаних джерел. За необхідності курсова робота може мати перелік умовних скорочень, підрозділи та додатки;

3.2.2. курсова робота обов'язково має містити посилання на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей, отриманих іншими особами;

3.2.3. загальний обсяг роботи має бути в межах 27-30 сторінок без урахування додатків та списку використаних джерел;

3.2.4. креслення та ілюстрації, що додаються до роботи, повинні бути скомпановані на аркуші формату А4.

3.3. Основними складовими структури роботи є такі:

- титульна сторінка;
- зміст;
- перелік умовних скорочень (за необхідності);
- вступ;
- основна частина;
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки (за необхідності).

З нової сторінки пишеться Зміст, Вступ, кожен Розділ, Висновки, Список використаних джерел і Додатки. Інтервал між назвою розділу і наступним текстом має бути не менше двох рядків.

3.4. Титульна сторінка є першою сторінкою роботи, що заповнюється за доданим зразком.

3.5. **Зміст включає в себе** перелік основних структурних частин роботи (вступ, розділи і підрозділи, висновки, список використаних джерел, додатки) з посиланням на номер сторінки, з якої кожна з них розпочинається. Назви розділів та підрозділів у змісті повинні повністю відповідати наведеним в тексті роботи. Зміст роботи повинен відображати суть проблеми, її складність та логіку дослідження. Не можна їх скорочувати, подавати у іншому вигляді чи подавати розділи в іншій послідовності.

Якщо в роботі використано специфічну термінологію, а також маловідомі скорочення, нові символи, позначення тощо, то їх перелік подається у вигляді окремого списку, який розміщується перед вступом.

3.6. У вступі коротко обґрунтовуються актуальність і доцільність обраної теми, підкреслюється сутність досліджуваної проблеми; формулюються мета роботи та зміст поставлених завдань, об'єкт і предмет дослідження; подаються перелік використаних методів дослідження.

Актуальність теми, є необхідною складовою частиною Вступу. Не слід бути багатослівним. Починати здалеку немає необхідності. Достатньо в межах двох-трьох абзаців описати найважливіше, що виявляє актуальність теми. Формулювання предмету дослідження у студента не має викликати особливих труднощів, оскільки саме він зумовив тему курсової роботи, яка зазначена на титульній сторінці як її назва.

Методи дослідження, використані в роботі, необхідно оформити не як простий перелік загальнонаукових та специфічних методів, а в тісному взаємозв'язку із досліджуваними явищами та процесами. Це дасть змогу переконатися в логічності вибору саме цих, а не інших, методів для вирішення проблеми. Вступ за обсягом не повинен перевищувати 2-3 сторінки.

3.7. Основна частина роботи складається із розділів, поділених при потребі на підрозділи. Кожен розділ розпочинається з нової сторінки. Основному тексту розділу може передувати коротка передмова з описом обраного напрямку дослідження та обґрунтуванням застосованих методів досліджень. У кінці кожного розділу обов'язково формулюються висновки зі стислим викладенням наведених у розділі наукових і практичних результатів, що дає можливість звільнити основні висновки від другорядних подробиць.

В основній частині курсової роботи розкриваються поняття та сутність аналізованого явища чи процесу, відстежуються основні етапи дослідження питання у вітчизняній та зарубіжній літературі, окреслюються дискусійні та нерозв'язані проблеми. Розкриття основних питань повинне супроводжуватися аналізом монографічної літератури, періодики, судової практики тощо. При цьому необхідно навести конкретні науково-обґрунтовані рекомендації щодо напрямів усунення недоліків чинного законодавства та проаналізувати шляхи його удосконалення.

Під час написання курсової роботи не дозволяється надмірне буквальне (неопрацьоване) відтворення тих чи інших положень нормативно-правових чи правозастосовчих актів, в тому числі не допускається послідовне відтворення нерелевантних між собою прикладів із судової практики. Використання будь-яких джерел повинно логічно узгоджуватися зі змістом роботи, обґрунтованим та досягати мети курсової роботи.

При написанні основної частини роботи найчастіше зустрічаються такі помилки:

– студент неправильно розуміє своє завдання і в такому випадку курсова робота зводиться до простого переписування цілих сторінок з 2-3 джерел. Тому, щоб робота не скидалася на плагіат, серйозні наукові положення слід подавати з посиланням на джерело. Зазвичай це не тільки підручник. Написання курсової роботи передбачає більш глибоке ознайомлення з темою, ніж вона висвітлена в лекційному курсі;

– іншим недоліком, що часто зустрічається у студентських роботах, є перевантаження їх довгими цитатами з авторитетної теоретичної публікації. Тому, подаючи ту чи іншу точку зору, слід своїми словами переказати її (жодним чином не спотворивши точки зору автора), порівняти з судженнями інших науковців, виявити співпадіння та розходження у поглядах. У курсовій роботі автору необхідно обов'язково висловити свою думку і ставлення до проблеми. У тексті це виділяється таким чином : «З нашої точки зору...», або «Вважаємо, що...»;

3.8. Висновки повинні містити узагальнений виклад основних проблем за темою роботи, оцінку рівня досягнення мети та завдань, поставлених у вступній частині, міркування з приводу практичної цінності роботи в цілому та

потенційної ефективності авторських рекомендацій, а також опис нових дослідницьких проблем, виявлених в процесі написання роботи. Висновки курсової роботи не повинні перевищувати 2-3 сторінки. За загальним правилом до висновків включаються висновки, зроблені студентом в межах розділів чи підрозділів (за наявності).

Обов'язковими вимогами до таких висновків є конкретність, обґрунтованість і відсутність загальних тверджень. Кожен висновок повинен бути зроблений на підставі проведеного здобувачем дослідження. Рекомендується робити висновки (за можливості) до кожного питання, яке змістовно чи/та структурно виділяється в межах курсової роботи, для підтвердження самостійності та реального опрацювання поданих джерел. Заохочується творчий науково обґрунтований підхід здобувачів під час роботи над курсовою роботою.

Якщо під час роботи над курсовою роботою студент виявив проблему в законодавчому регулюванні чи судовій практиці (прогалина/колізія нормативно-правових актів, неоднакова судова практика, в тому числі на рівні Верховного Суду, невідповідність правової позиції суду чи іншого правозастосовного органу закону тощо), необхідно зробити пропозиції щодо її вирішення. Запропоновані шляхи вирішення повинні бути конкретними, реальними та аргументованими (наприклад, пропозиція щодо змін до законодавства, в тому числі із поданням розроблених здобувачем законопроектів, локальних актів, удосконалення судової практики тощо).

3.9. Додатки мають на меті вивільнити основний текст роботи від матеріалів допоміжного характеру, якими, зокрема, можуть бути:

таблиці, що займають повну сторінку;

пропоновані зміни до чинних законодавчих актів.

Додатки є необов'язковим компонентом курсової роботи і виділяються в разі потреби. Кількість додатків не обмежується, але надмірний їх обсяг також є небажаним.

3.10. Розділ «Список використаних джерел» включає складений згідно з чинними правилами перелік використаних джерел (дет. в Розділі VI). Чим ширше і різноманітніше буде коло джерел, якими студент користувався, тим вищою є теоретична та практична цінність його дослідження. Кількість використаної літератури при написанні курсової роботи не може бути меншою ніж 15 найменувань наукових праць. Список використаної літератури відображає обсяг використаних джерел та ступінь вивченості досліджуваної теми, є візитною карткою автора роботи, його професійним обличчям, свідчить про рівень володіння навичками роботи з науковою літературою.

3.11. Курсова робота повинна бути граматично та стилістично правильно написана. Крім того, необхідно застосовувати сучасну юридичну термінологію, уникати загальних фраз, мовних штамів, бездоказових тверджень, повторень, невиправданого збільшення обсягу роботи за рахунок другорядного матеріалу.

IV. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

4.1. Курсова робота виконується на одному боці аркуша білого паперу формату А4 (210x297 мм). Робота повинна виконуватися на комп'ютері з використанням текстового редактора Word. Текст роботи слід друкувати через 1,5 інтервали шрифтом Times New Roman (розмір – 14) з дотриманням полів наступних розмірів: верхнє та нижнє – не менше 20 мм, праве – не менше 10 мм, лівє – не менше 30 мм.

4.2. Першою сторінкою курсової роботи є титульний аркуш, який, як і сторінка із змістом, враховується при нумерації, але номер сторінки на ньому не проставляється. На решті сторінках номер проставляють у центрі нижнього поля аркуша без крапки наприкінці. За титульним аркушем послідовно розміщують: зміст роботи, вступ, розділи основної частини роботи, висновки, список використаних джерел, додатки.

4.3. Назви основних структурних одиниць роботи слід друкувати великими літерами симетрично до тексту («ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ 1» і т. д.). Заголовки інших складових курсової роботи, в тому числі підрозділів, друкують малими літерами (крім першої) з абзацного відступу. Крапку в кінці заголовка не ставлять.

4.4. Нумерацію сторінок, структурних частин роботи, таблиць та формул подають арабськими цифрами без знака №. Номер розділу ставиться після слова «РОЗДІЛ» без крапки, після чого з нового рядка друкується назва розділу.

4.5. Підрозділи нумеруються у межах кожного розділу, а тому мають двозначну нумерацію. Перша цифра вказує на номер відповідного розділу, друга - відповідного підрозділу. Між цифрами та після другої цифри ставиться крапка. Наприклад, позначення «1.2.» означає другий підрозділ першого розділу. Назва підрозділу наводиться в тому ж рядку, що й його порядковий номер.

4.6. При написанні курсової роботи здобувачі повинні робити посилання на джерела, інформацію чи результати аналізу з яких використано у власному дослідженні. Для обґрунтування окремих положень і висновків у курсовій роботі можуть використовуватись цитати з літературних джерел чи витяги з нормативних документів. Поряд із цитуванням думок з аналізованої праці допускається виклад чужих міркувань власними словами. У цьому разі недослівний переказ думок не береться в лапки, але це не позбавляє обов'язку зробити посилання на відповідне джерело.

4.7. Список використаних джерел розпочинають з нової сторінки, а самі джерела нумерують арабськими цифрами і розташовують за алфавітом.

4.8. Додатки курсової роботи оформляють як її продовження, розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті роботи. Кожен додаток повинен розпочинатися з нової сторінки, він повинен мати назву, надруковану вгорі малими літерами (крім першої) симетрично щодо тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком друкується слово «Додаток» та його номер чи велика літера. Додатки позначаються арабськими цифрами.

V. ЕТАПИ ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

5.1. Підготовка курсової роботи складається із кількох основних етапів, а саме:

5.1.1. вибір теми курсової роботи, обґрунтування її актуальності та затвердження.

5.1.1.1. Тематика курсових робіт кожного року переглядається, оновлюється і затверджується на засіданні кожної кафедри. Після її затвердження студенти можуть ознайомитись із запропонованим переліком на сайті та обрати собі тему самостійно.

5.1.1.2. Студент має право обрати тему курсової роботи якої нема в переліку курсових робіт. Однак, для продовження роботи над нею, він має отримати письмовий дозвіл завідуючого кафедрою.

5.1.1.3. Слід зауважити, що вибір теми курсової роботи – досить важливий момент. Він значною мірою визначає як процес роботи над нею, так і сам результат. Тому, до вибору теми, треба підійти з належною увагою та відповідальністю, попередньо ознайомившись з необхідним мінімумом літератури з обраної теми.

5.1.1.4. Після обрання теми студенту слід написати заяву на ім'я завідуючого кафедрою з проханням затвердити за ним обрану тему. Тим студентам, що у встановлений термін не напишуть заяви на жодній з кафедр, наказом по факультету визначають кафедру, на якій вони виконуватимуть курсову роботу і буде призначено тему роботи.

5.1.2. ознайомлення із законодавчими актами, нормативними документами та іншими джерелами, в тому числі судовою практикою, які стосуються теми курсової роботи.

5.1.2.1. Робота з джерелами включає пошук літератури за темою курсової роботи, її вивчення, фіксування, узагальнення і використання. Цінність роботи над джерелами полягає в тому, щоб осмислити вивчений матеріал, самостійно узагальнити, критично оцінити його, на основі цього зробити правильні висновки.

5.1.2.2. Добір джерел здійснюється на основі первинного їх огляду шляхом ознайомлення з анотацією, вступом, змістом та висновками. З метою повного виявлення літературних джерел необхідно використовувати різні джерела пошуку: каталоги і картотеки бібліотеки Львівського національного університету імені Івана Франка, а також провідних наукових бібліотек, бібліотечні посібники, прикнижні та пристатейні списки літератури, виноски і посилання в підручниках, монографіях, словниках та ін., покажчики змісту річних комплектів спеціальних періодичних видань, електронні каталоги бібліотек тощо.

5.1.2.3. Не рекомендується починати роботу над курсовою роботою, доки не будуть вивчені принаймні п'ять – десять джерел з теми. Коли це зроблено, питання плану з'ясовано і для їх розкриття зібрано достатню кількість матеріалу, можна скласти план роботи.

5.1.3. аналіз отриманої інформації із застосуванням методів сучасної юридичної науки;

5.1.4. формулювання висновків та підготовка рекомендацій;

5.1.5. оформлення курсової роботи у відповідності до встановлених вимог.

5.2. Слід брати до уваги, що здобувач несе повну відповідальність за наукову самостійність і достовірність результатів здійсненого ним дослідження.

VI. ОФОРМЛЕННЯ БІБЛІОГРАФІЧНОГО ОПИСУ У СПИСКУ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

6.1. Бібліографічний опис списку використаних джерел у курсовій роботі оформлюється відповідно до **Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015** «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання». Зверніть увагу, що багато джерел, які Ви будете використовувати, складені у період чинності попереднього ДСТУ. Тому при використанні їх необхідно привести у відповідність до чинного стандарту.

6.2. У бібліографічних посиланнях на складних документа у формі аналітичного бібліографічного опису розділовий знак «дві навскісні риски» («//») слід замінювати крапкою.

6.3. Замість знака «крапка й тире» («. —»), який розділяє зони бібліографічного опису, в бібліографічному посиланні рекомендовано застосовувати знак «крапка».

6.4. Імена авторів у бібліографічному описі у відомостях про відповідальність (за навскісною рисою) не повторюють.

6.5. Під час написання курсових робіт здобувачам рекомендується використовувати підрядкове або позатекстове бібліографічні посилання.

6.6. Підрядкове бібліографічне посилання розміщують як примітку в нижній частині сторінки (полоси набору), відмежовуючи від основного тексту горизонтальною рисою.

6.7. Підрядкове бібліографічне посилання пов'язують із текстом документа за допомогою знаків виноски, які подають на верхній лінії шрифту після відповідного фрагмента в тексті (наприклад: Текст²⁹) та перед підрядковим посиланням (наприклад: ²⁹Посилання).

6.8. Підрядкове бібліографічне посилання може містити такі елементи:

- заголовок бібліографічного запису (ім'я автора);
- основну назву документа;
- відомості, що належать до назви (пояснюють і доповнюють її);
- відомості про відповідальність (містять інформацію про осіб і/або організації, які брали участь у створенні документа);
- відомості про повторність видання (містять інформацію про зміни й особливості цього видання відносно попереднього);
- вихідні дані (містять відомості про місце видання (випуску), видавця та рік випуску документа);
- позначення та порядковий номер тому, номера чи випуску документа, якщо є посилання на твір або публікації з багаточастинного (багатотомного чи серіального) документа;
- відомості про обсяг (кількість сторінок) документа (у разі посилання на нього загалом);

- назву документа (журналу, збірника, газети тощо), в якому опубліковано об'єкт посилання (наприклад, статтю);
- відомості про місцезнаходження об'єкта посилання — номер сторінки в документі (у разі посилання на його частину);
- примітки (у посиланні на електронний ресурс, депоновану наукову роботу тощо).

Приклад

Підрядкове посилання

¹ Національна доктрина розвитку освіти: затв. Указом Президента України від 17 квіт. 2002 р. №347. Освіта. 2002. 24 квіт. С. 2-4.

6.9. У підрядковому бібліографічному посиланні на електронний ресурс віддаленого доступу за наявності в тексті бібліографічних відомостей, що його ідентифікують, дозволено зазначати тільки електронну адресу, використовуючи замість слів «Режим доступу» аббревіатуру «URI» або «URL». Додатково слід зазначати дату звернення на електронний ресурс.

Приклад

¹ Конституційне право: підручник за загальною редакцією М.І. Козюбри. Ю.Г. Барабаш, О.М. Бориславська, В. М. Венгер, М. І. Козюбра, О. М. Лисенко, А. А. Мелешевич. К.: ВАІТЕ, 2021 С. 359. URL: https://www.osce.org/files/f/documents/9/d/489959_1.pdf (дата звернення: 02.03.2022).

6.10. Позатекстове бібліографічне посилання використовують переважно у разі багаторазових посилань на одні й ті самі документи задля уникнення повторного подання однакових бібліографічних записів або через їхню велику кількість, або за браком місця для підрядкових посилань.

6.11. Позатекстові бібліографічні посилання нумерують у межах усього документа або в межах окремих глав, розділів, частин тощо, застосовуючи наскрізне нумерування (арабськими цифрами).

6.12. Позатекстове бібліографічне посилання пов'язують із фрагментом тексту документа, до якого воно належить, за допомогою знаків виноски, які або виносять на верхню лінію шрифту після відповідного тексту та перед позатекстовим посиланням, або складають в одну лінію зі шрифтом основного тексту (у квадратних дужках у тексті та без дужок перед позатекстовим посиланням).

6.13. Позатекстове бібліографічне посилання може містити такі елементи:

- заголовок бібліографічного запису (ім'я автора);
- основну назву документа;
- відомості, що належать до назви (пояснюють і доповнюють її);
- відомості про відповідальність (містять інформацію про осіб і/або організації, які брали участь у створенні документа);

- відомості про повторність видання (містять інформацію про зміни й особливості цього видання відносно попереднього);
- вихідні дані (містять відомості про місце видання (випуску), видавця та рік випуску документа);
- позначення та порядковий номер тому, номера або випуску, якщо є посилання на твір або публікації з багаточастинного (багатотомного чи серіального) документа;
- відомості про обсяг (кількість сторінок) документа (у разі посилання на нього загалом);
- назву документа (журналу, збірника, газети тощо), в якому опубліковано об'єкт посилання (наприклад, статтю);
- відомості про місцезнаходження об'єкта посилання – номер сторінки в документі (у разі посилання на його частину);
- примітки (у посиланні на електронний ресурс, депоновану наукову роботу тощо).

Приклад 1

У тексті:

Правила банківського кредитування підприємств державної форми власності викладено у навчальному посібнику «Кредитування та ризику» (автори Денисенко М. П., Догмачов В. М., Кабанов В. Г.)³⁵.

У позатекстовому посиланні:

³⁵Денисенко М. П., Догмачов В. М., Кабанов В. Г. Кредитування та ризику: навч. посіб. Київ, 2008. 213 с.

Приклад 2

У тексті:

Правила банківського кредитування підприємств державної форми власності викладено у навчальному посібнику «Кредитування та ризику» (автори Денисенко М. П., Догмачов В. М., Кабанов В. Г.) [35].

У позатекстовому посиланні:

35. Денисенко М. П., Догмачов В. М., Кабанов В. Г. Кредитування та ризику: навч. посіб. Київ, 2008. 213 с.

6.14. Якщо в тексті згадують конкретну частину тексту документа, після неї слід зазначати (у квадратних дужках) порядковий номер позатекстового бібліографічного посилання та сторінку, на якій подано цей об'єкт посилання. Між поданими відомостями проставляють знак «кома».

Приклади

У тексті:

[2, с. 28]; [2, с. 154].

У позатекстовому посиланні:

2. Нагайчук Н. Г. Фінанси страхових компаній: навч. посіб. — Київ: УБС НБУ, 2010. — 527 с

6.15. Повторне бібліографічне посилання на один і той самий документ або його частину, або групу документів наводять у скороченій формі за умови, що всі потрібні для ідентифікування та пошуку цього документа бібліографічні відомості зазначено у первинному посиланні на нього.

6.16. До повторного бібліографічного посилання дозволено долучати елементи, що не увійшли до складу первинного бібліографічного посилання, однак є потрібними для ідентифікування документа.

VII. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

7.1. Курсова робота оцінюється за стобальною системою з урахуванням якості виступу і відповідей на запитання членів комісії по захисту. Слід пам'ятати, що висока якість виконаної курсової роботи не є гарантією її високої оцінки, оскільки оцінка може бути зниженою через некваліфікований захист курсової роботи.

7.2. У процесі визначення оцінки враховується низка важливих показників якості курсової роботи:

7.2.1. Змістовні аспекти роботи:

- актуальність обраної теми дослідження;
- спрямованість роботи на розробку реальних практичних рекомендацій;
- відповідність логічної побудови роботи поставленим цілям і завданням; широта й адекватність методологічного апарату; наявність альтернативних підходів до вирішення визначених проблем; рівень обґрунтування запропонованих рішень;
- ступінь самостійності проведення дослідження;
- розвиненість мови викладення роботи та її загальне оформлення.

Негативно на оцінку курсової роботи впливає:

- хаотичний зміст роботи в якому не відображені її центральні питання і проблеми;
- відсутність логіки у викладі матеріалу, повтори, непослідовність, цитати подані не до місця чи випадково;
- обмежена кількість залученої літератури, відсутність чи незначна кількість праць виданих сучасними українськими науковцями;
- помилки в цитуванні авторів, помилки у вказівках на джерела;
- грубі орфографічні і граматичні помилки, невдала стилістика, порушення правил бібліографічного опису;
- робота має неохайний зовнішній вигляд;
- об'єм роботи є значно більшим або ж значно меншим ніж це рекомендовано.

7.2.2. Якість захисту роботи:

- уміння стисло, послідовно й чітко викласти сутність і результати дослідження;
- здатність аргументовано захищати свої пропозиції, думки, погляди; загальний рівень підготовки здобувача;
- володіння культурою презентації.

Студент повинен бути готовим пояснити будь-які використані в роботі терміни чи положення.

7.3. Критерії оцінювання за стобальною системою

90-100 балів (відмінно). Дослідження обраної теми проведено на високому теоретично-прикладному рівні. Проаналізовано проблемні правові питання, висловлена авторська позиція щодо їх вирішення. Доповідь логічна і обґрунтована, проголошена вільно, відповіді на запитання членів комісії правильні.

81-89 балів (дуже добре). При написанні курсової роботи використана достатня кількість нормативно-правових актів, судових рішень та спеціальної юридичної літератури. Проте відсутня власна позиція щодо вирішення правових проблем. Доповідь логічна і обґрунтована, проголошена вільно, відповіді на запитання членів комісії правильні.

71-80 балів (добре). Тема роботи розкрита, але мають місце окремі недоліки непринципового характеру: в теоретичній частині поверхово зроблений аналіз спеціальної літератури та судової практики; доповідь логічна, проголошена вільно; відповіді на запитання членів комісії в основному правильні; оформлення роботи в межах вимог.

61-70 балів (задовільно). Тема курсової роботи в основному розкрита, але мають місце недоліки змістовного характеру, є надлишок елементів описовості, доповідь прочитана за текстом, не всі відповіді на запитання членів комісії правильні або повні. Є зауваження щодо оформлення курсової роботи.

51-60 балів (достатньо). Нечітко сформульована мета курсової роботи. Розділи погано пов'язані між собою. Відсутній критичний огляд сучасних літературних джерел. Аналіз виконаний поверхово, переважає описовість. Оформлення роботи здійснене з істотними недоліками. Відповіді на запитання членів комісії неточні або неповні.

Курсова робота до захисту не допускається. Подана науковому керівникові на перевірку або на будь-який подальший етап проходження з порушенням встановлених строків. Порушення академічної доброчесності може бути підставою для недопущення курсової роботи до захисту.

Зразок оформлення титульної сторінки:

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Юридичний факультет
Кафедра _____

КУРСОВА РОБОТА

на тему
(НАЗВА РОБОТИ)

Студента(-ки) _____ курсу
групи

Науковий керівник:
прізвище, ім'я по батькові
(повністю), вчене звання,
місце роботи, посада,
науковий ступінь

Національна
шкала _____

Кількість балів: _____

Оцінка в ECTS: _____

Члени комісії:

Львів-202_